

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

07.01.2016 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

ТВ 7

✓ Бизнесът през 2016-та

Интервю с г-н Васил Велев, председател на УС на Асоциация на индустриалния капитал в България. Видеото може да видите [ТУК](#).

✓ Асоциация на индустриалния капитал в България ще председателства МКСОР

Председателят на АИКБ Васил Велев ще е председател на Международния координационен съвет на организациите на работодателите (МКСОР), а АИКБ ще изпълнява функциите на секретариат на международната организация през 2016 г., съобщиха от пресцентъра на Асоциацията.

Тази година в София ще бъде проведено годишното събрание на МКСОР, в което ще вземат участие лидерите на работодателски организации от Европа и Азия. На заседанието се очаква да бъдат обсъдени действията за развитие и задълбочаване на сътрудничеството между МКСОР и международни организации на работодателите от Европа и Азия, с оглед подобряване на възможностите за бизнес партньорство и за формулиране и реализиране на действия за решаването на проблеми от общ интерес, включително насърчаване на търговския обмен, развитие на икономиката и насърчаване на заетостта. Един от основните приоритети на председателството на АИКБ е развитие и задълбочаване на икономическото сътрудничество между членовете на МКСОР и бизнес общността в ЕС, включително отмяна на пречките и санкциите пред свободната търговия и насърчаване на стокообмена.

Важни обществено-икономически и политически теми

Вестник 24 часа

✓ Ангелкова: Работим за облекчаване на визовия режим за руснаци, това е важен пазар

И от трите ни големи курорта – Боровец, Пампорово и Банско, казват че са имали много успешни празници. Отбелязва се интерес от туристи от Великобритания, Турция, Русия, Израел, Молдова и други държави. Това каза в сутрешния блок на БНТ министърът на туризма Николина Ангелкова.

Също така данните от летищата показват ръст на заявените полети, което също е предпоставка за повече туристи. Всичко това ни дава основания да смятаме, че предстоящият зимен сезон ще бъде добър, заяви тя.

Ангелкова съобщи, че по Коледа и Нова година българите и чужденците в курортите ни са били в съотношение 50/50. Министърът на туризма каза, че се работи усилено за облекчаване на визовия режим за руснаци. За нас Русия е много важен пазар. Според информацията, която получихме от руски туристически фирми, напълно реалистично е броят на руските туристи да се увеличи с 30%, заяви Ангелкова.

Изследвания на чужди компании показват, че ние сме изключително конкурентоспособна дестинация по компонентите цена-качество, каза още Николина Ангелкова.

✓ Държавата ще намалява безработицата със 73 млн. лв.

Програмите ще бъдат насочени към младежите, възрастните и нискоквалифицираните

Министерството на труда и социалната политика (МТСП) ще използва 73 млн. лв. от бюджета си за активна политика на пазара на труда през 2016 г. Такава беше сумата и през 2015 г. Най-голямата програма ще бъде за наемане на лични асистенти за хората с увреждания, като за тях са предвидени около 11 млн. лв. Асистентите ще работят на 5-часов ден. По регионалните програми за заетост ще бъдат заделени 7.2 млн. лв. за 2200 безработни. Приоритетите по тях са безработните младежи, хора в предпензионна възраст и дълготрайно безработните. Това е разписано в рамката с основни приоритети на Националния план за действие по заетостта за 2016 г., достъпна на сайта на Министерството на труда и социалната политика. Целият план все още не е публикуван.

Фокус върху младежите, лицата пред пенсия и маргинализираните

Основните предизвикателства на пазара на труда през 2016 г. ще бъдат ограниченото търсене на работна сила в слабо развитите региони, високият брой на неактивните и обезкуражените лица, потокът от бежанци, които търсят работа, и нарушенията на трудовото законодателство, пише в документа. Други проблеми остават разминаването между търсените и предлагани умения, сезонният излишък на работна сила и задълбочаването на капана на бедността. Не трябва да се пренебрегва и изтласкването на нискоквалифицираните от пазара на труда от лицата с висока квалификация, смятат още от социалното ведомство. Затова сред основните приоритети за 2016 г. присъства увеличаване на субсидираната заетост в региони с влошена икономическа среда, както и осигуряване на преквалификация и посредничество за бърз преход към нова заетост на освободения персонал от фалирала предприятия.

Основните три целеви групи по регионалните програми за заетост съгласно препоръките на ЕС от 2015 г. са възрастните работници над 50 години, безработните младежи и маргинализираните групи. За младежите до 29 години, които нито се обучават, нито са заети, ще действа програмата "Активиране на неактивни лица", както и схемите "Младежка заетост", "Активни", "Обучения и заетост за младите хора", "Ново работно място". Предвижда се и извършването на посреднически услуги за безработните от неравнопоставените групи за реализирането им на пазара на труда.

Субсидираните програми за безработни продължават

Остават в сила насърчаванията на работодателите да наемат безработни с основно и по-ниско образование, до 24-годишна възраст или над 50 години, както и на безработни от повече от 6 месеца. В тези случаи бизнесът получава средства (до 50% според Закона за насърчаване на заетостта) от държавата за трудови възнаграждения, различни допълнителни възнаграждения, социални и осигурителни вноски на наетия в продължение на максимум една година. При наемане на хора с увреждания държавата поема до 75% от въпросните разходи. Отделяните средства за заплата през 2016 г. обаче ще се повишат заради вдигането на минималната работна заплата от 380 лв. на 420 лв. от 1 януари. През септември 2015 г. социалният министър Ивайло Калфин призна, че мерките за подпомагане на безработните от предпензионната възраст от изминалите години, които са били 100% субсидирани и свързани предимно с публичния сектор, не са били достатъчно ефективни.

В рамката на плана се предвижда акцентирание и върху т.нар. дуално обучение, както и върху по-разширен електронен обмен на информация между Агенцията по заетостта и Националната агенция за професионално образование и обучение. Освен това след провежданите обучения ще се проучва и доколко са удовлетворени от резултатите съответните работодатели. Предвижда се доизграждането на Системата за прогнозиране на потребностите от работна сила с определена квалификация. Целта ѝ е да помогне за преодоляването на разминаването между образованието и нуждите на бизнеса.

✓ Саудитска Арабия сваля рязко цената на петрола за Европа

Рияд се опитва да ограничи влиянието от очакваното завръщане на пазара на Иран

Саудитска Арабия свали рязко цените за суровия петрол, който изнася в Европа, с надеждата, че това ще отреже очакваното в идните месеци завръщане на Иран на този пазар, съобщава The WallStreet Journal.

До налагането на санкции срещу Техеран през 2012 г. Италия и Испания внасяха ирански суров петрол, равен на 13% и 16% съответно от потреблението в двете страни. Гърция, която бе най-големият чужд клиент на Иран, внасяше почти 60% от петрола си оттам. С очакваното падане на санкциите Иран се надява да си върне тези пазари.

Саудитската държавна петролодобивна компания Saudi Arabian Oil, или Saudi Aramco, обяви новината с официално съобщение във вторник. Компанията увеличава отстъпката си за страните от Североизточна Европа с 0.60 долара за барел с доставка през февруари и с 0.20 долара за барел за тези от Средиземноморския басейн. Компанията коригира цените си в съответствие с различни регионални цени, които варират в резултат от търсенето, добива и други фактори.

В съобщението си Aramco не се позовава на конфликта между Саудитска Арабия и Иран като причина за решението. Въпреки това то идва броени дни след откритото разразяване на конфликта между двата регионални съперника. Рияд и редица сунитски мюсюлмански страни в Близкия изток изтеглиха посланиците си от Техеран. По-рано саудитското посолство в иранската столица беше опожарено в протест срещу екзекуцията на саудитския шиитски духовник шейх Нимр ал-Нимр, обвинен в държавна измяна. Освен това Рияд и Техеран са в прикрит военен конфликт в страни като Йемен и Сирия.

В същото време заради скъпия долар, лошите данни от Китай и обтягането на отношенията между Саудитска Арабия и Иран цената на петрола продължава да намалява. В сряда котировките на европейския сорт брент Brent слезе под 35.6 долара за барел за доставките през февруари, което е най-ниското равнище от юли 2004 г. насам.

Техеран се готви за доставки

Въпреки че в момента не изнася петрол за ЕС, миналата година Иран намали тарифите си за барел петрол за Северозападна Европа с 27%, припомня Washington Post. Според изданието Саудитска Арабия има основания да се притеснява от очакваното завръщане на Иран на европейския енергиен пазар. След срива на цените на суровината Саудитска Арабия приключи миналата година с 98 млрд. долара дефицит. Суверенният фонд на страната, 75% от чиито бюджет се формират от продажба на петрол, се сви от 728 млрд. долара през 2014 г. до малко над 640 млрд. долара. Със завръщането на Иран на сцената резервите на Рияд може да започнат да се топят още по-бързо, отбелязва Washington Post.

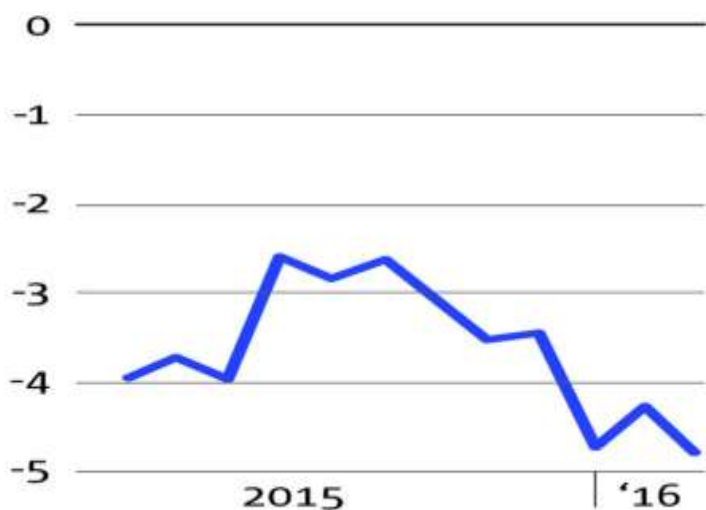
Икономическа бомба за Рияд

Очакваната конкуренция на Иран и пресушаването на саудитските финансови резерви поставят въпроса за тиктакащата икономическа бомба в Саудитска Арабия. Наскоро страната увеличи цената на бензина с 50% от еквивалента на 16 цента за литър на 24 цента. Готви се също увеличение на цените на питейната вода и електроенергията. Това може да звучи нормално за всяко правителство, чиито валутни резерви се топят, но е особено деликатна тема в Саудитска Арабия, където почти 90% от заетите са на държавна работа, отбелязва CNN, като се позовава на доклад на МВФ. Според анализ на Jdwa Investment Рияд ще пести по 7 млрд. долара годишно от орязването на енергийните субсидии в страната.

Проблемите за Рияд се задълбочават от факта, че с петролните пари кралството осигуряваше безплатно здравно обслужване и безплатно образование, освобождаване на всички от подоходни данъци, държавни пенсии, помощи за безработни (въведени след Арабската пролет) и безлихвени заеми за жилища или стартиращи бизнесмени. Сега някои от тези придобивки ще трябва да бъдат премахнати или орязани, защото при сегашния ход на цените резервите на Рияд ще се изчерпят до пет години, предвижда МВФ. Затова страната може дори да започне да облага гражданите си или да въведе ДДС, предвижда пред CNN бившият посланик на САЩ в Рияд Робърт Джордън. Това обаче ще има социална цена, смята дипломатът.

ОТСТЪПКАТА НА РИЯД

Разликите в \$ между цените за барел на саудитския лек петрол и на европейския сорт брент

КАПИТАЛ

Източник: The WallStreet Journal

✓ Кои са големите предизвикателства за Европа през 2016 г.

Имигрантската криза, Brexit, ИДИЛ и противопоставянето между Русия и Запада са сред горещите теми

Тази година ще бъде поредната, която ще изправи Европа пред редица предизвикателства. Имигрантската криза, Brexit, ИДИЛ и противопоставянето между Русия и Запада ще бъдат от особено значение, пише в анализ за BBC Робин Ниблет от британския аналитичен институт Chatham House. Други важни теми са отговорът на китайския възход в Източна Азия, евентуалното влошаване на израелско-палестинския конфликт, дестабилизирането на уязвимите страни от постепенното затягане на лихвите от САЩ и ниските цени на петрола. Но няма да е неразумно, ако погледнем нещата в по-оптимистична перспектива. През 2016 г. може да се наблюдава известна стабилизация на международните кризи, които стресираща света през изминалите две години.

Имигрантската криза

Над 1.8 млн. души са влезли в ЕС незаконно между януари и октомври 2015 г., като около 980 000 са поискали убежище. Сред тях са бежанци от конфликтите в Сирия, Ирак и Афганистан, както и икономически имигранти от Балканите, Близкия

изток и Африка. Концентрацията на миграционната вълна към определен брой места, главно Германия, Унгария, Италия и Швеция, постави под въпрос шенгенската зона. Сега правителствата имат по-малко от шест месеца, за да се подготвят за следващия летен приток през Средиземно море. Постигането на консенсус ще бъде трудно, особено след като имигрантската тема стимулира националистическите партии в ЕС. Дори шенгенското споразумение да бъде прекратено, мащабът на проблема вероятно ще доведе до подсилване на контрола на външните граници на ЕС, финансиране на центрове за обработване на молби и по-добро разпределение на новодошлите в блока.

Brexit

Възможно е британците да получат своя референдум за оставане или напускане на ЕС още през юни. Това ще бъде ключов момент не само за Великобритания, но и за целия ЕС. Излизането от съюза за Лондон ще означава значителен дипломатически и икономически разрыв, докато предоговори условията на своето напускане, вероятна оставка на премиера и стъпка към нов референдум относно шотландската независимост. В крайна сметка самата кампания за оставането или излизането от ЕС ще гравитира не около преговорите между Дейвид Камерън и Брюксел, а около това дали британците ще се чувстват по-сигурни в икономически и личен план във или извън съюза.

ИДИЛ

Фактор, който ще сплоти европейските правителства към по-единен подход относно граничния контрол, ще бъде страхът от нова атака на "Ислямска държава в Ирак и Леванта" (ИДИЛ) на територията на ЕС. Такова нападение не е само възможно, но и вероятно. През 2016 г. ИДИЛ ще бъде подложена на натиск от усилващите се кампании на САЩ, Европа, Русия и арабските сили, както и от евентуалното примирие между режима на Асад и основните бунтовнически сили с посредничеството на ООН. Дори ако групировката продължава да пречи на властите в Дамаск и Багдад да осъществяват контрол върху своята територия, отминалата година може и да е била нейният апогей.

Противопоставянето между Русия и Запада

Президентът Владимир Путин може би се надява, че неговото участие в операциите срещу ИДИЛ в Сирия ще доведе до отслабване на икономическите санкции на Запада. Това би облекчило напрежението между Москва, Вашингтон и неговите съюзници от НАТО, което беше основен дестабилизиращ фактор в международните отношения през последните 18 месеца. Малко вероятно е санкциите, свързани с Източна Украйна, да бъдат вдигнати без изпълнението на споразумението от Минск. И все пак двете страни, изглежда, искат да потушат напрежението, което може да доведе до затопляне на отношенията между Русия и Запада. Въпреки че няма да има връщане към предишното положение, 2016 г. може да постави началото на това две различни системи на икономическо и политическо управление да намерят начин да живеят заедно.

✓ Спадът в лихвите по депозитите се успокоява

Спестяванията на домакинствата в евро вече носят под 1% годишна доходност

Лихвите по депозитите на домакинствата продължават да намаляват, като темповете на понижение отново се забавят през ноември след отчетения през октомври по-съществен спад. При вложенията на бизнеса през предпоследния месец на миналата година е регистриран ръст в предлаганата от банките доходност, показват данните от лихвената статистика на БНБ.

През ноември корпоративните клиенти са ползвали и по-добри лихвени условия по заемите, докато при кредитите за домакинствата се вижда поскъпване на потребителското и поевтиняване на ипотечното финансиране в левове.

В търсене на баланс

В предпоследния месец на 2015 г. доходността по спестяванията на физическите лица в левове достига 1.11%, като се понижава с 0.03 процентни пункта (пр.п.) спрямо октомври, когато отчетеният месечен спад беше с 0.12 пр.п. Лихвите за привличаните депозити в евро пък падат под прага от 1% и към ноември са 0.98%, което е с 0.04 пр.п. по-малко в сравнение с месец по-рано.

Пониженията в лихвите по депозитите е трайна тенденция през последните няколко години, която през 2015 г. осезаемо се ускори, след като изплащането на гарантираните депозити във фалиралата Корпоративна търговска банка добави допълнителни 3.6 млрд. лв. в банковата система към вече натрупаната свръхликвидност. От лятото на миналата година темповете на понижение постепенно се успокояват, като в някои месеци дори имаше минимални ръстове в търсене на равновесно равнище. За това говорят и наблюденията на анализаторите от финансовия портал "Моите пари", от чийто редовен месечен обзор на банковия пазар става ясно, че през ноември три от петте банки, предприели корекции в ofertите си за срочни депозити, са подобрили условията за вложителите си, като са започнали нови промоционални кампании и са повишили лихвите.

Спестяванията на бизнеса също са носили по-висока доходност през ноември, показват данните на БНБ, като отчетят средна ефективна годишна лихва по депозитите в левове от 0.84% за месеца при 0.69% през октомври и минимално понижение с 0.01 пр.п. до 0.79% за вложенията в евро.

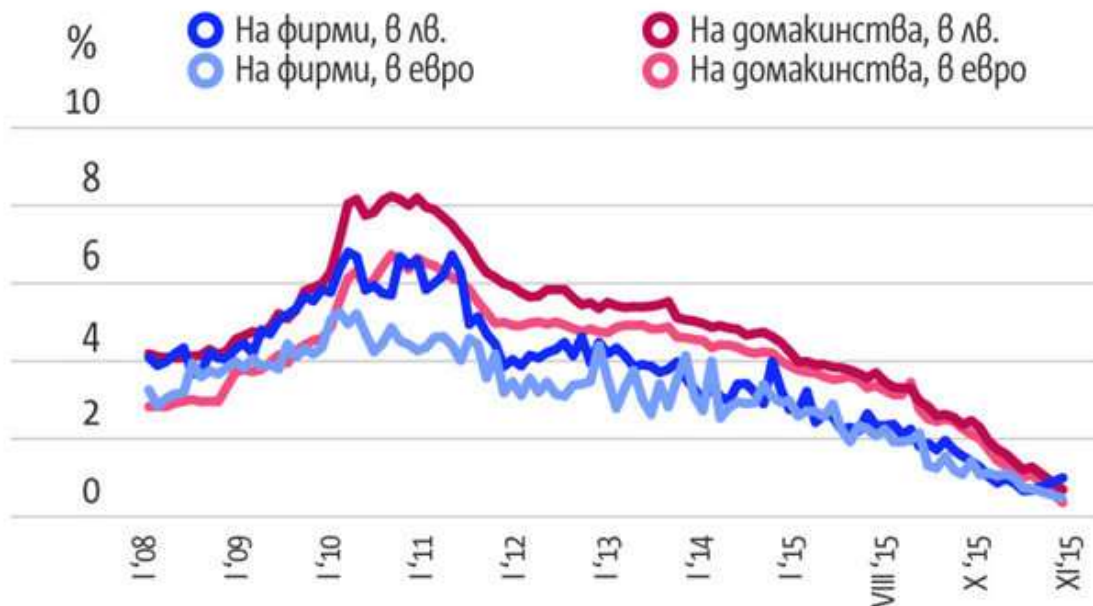
Очакванията на централната банка са и през 2016 г. лихвите по привличаните от финансовите институции средства да продължават да се понижават, като останат близки до нулата, но без да се прогнозира падането им до отрицателни стойности.

Лихвени колебания и при кредитите

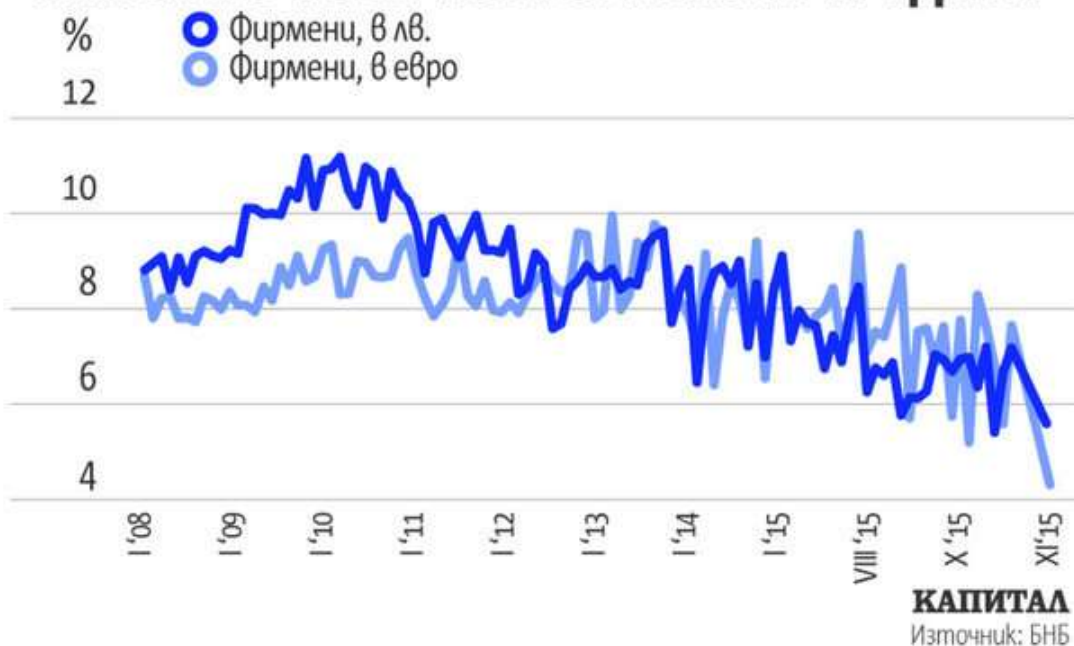
За пореден месец лихвената статистика показва съществено изменение в цената на новоотпусканите корпоративни кредити, като през ноември движението е надолу. Подобни колебания се наблюдават често през последните години заради свития обем на пазара, на който дори по-големи единични сделки водят до по-осезаеми корекции в средните лихвени равнища. Към ноември новите заеми за бизнеса са се отпускали при средни лихви от 5.4% (или -1.23 пр.п. спрямо октомври) в левове и от 4.32% (-2.32 пр.п.) в евро.

При заемите за домакинствата колебанията са по-умерени, като са с различни посоки при различните видове кредити и валути. През ноември статистиката отчита поскъпване на потребителското финансиране в левове до 10.76% (+0.24 пр.п.) и поевтиняване при заемите за потребление, отпускани в евро, до 7.04% (-0.02 пр.п.). Жилищните кредити в левове също поевтиняват до 5.46% (-0.14 пр.п.), а тези в евро поскъпват до 6.02% (+0.06 пр.п.). Във всички сегменти и валути обаче лихвите по предоставяните от банките средства на бизнеса и домакинствата са по-ниски в сравнение с година по-рано.

ЛИХВИ ПО НОВИ ДЕПОЗИТИ

ЛИХВИ ПО НОВИ КОРПОРАТИВНИ КРЕДИТИ

ЛИХВИ ПО НОВИ КРЕДИТИ ЗА ДОМАКИНСТВА

✓ Бизнесът ще получи 80 млн. лв. за по-добри условия на труд

Процедурата по програмата "Развитие на човешките ресурси" се очаква да бъде открита през януари

Оперативната програма "Развитие на човешките ресурси" беше първата официално одобрена за новия програмен период от Европейската комисия още през 2014 г. Тя е насочена към постигане на по-висока и качествена заетост, намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване. С подкрепата на предприятията се цели освен създаване на работни места, по-голям икономически растеж и производителност на труда, да се подобрят също така условията и организацията на труда.

През януари се очаква да започне прием на проекти по грантовата процедура "Добри и безопасни условия на труд". В края на 2015 г. изтече срокът за публичното обсъждане на документите по процедурата. Това ще бъде интересна възможност за фирмите за осигуряване на добри и безопасни условия на труд, както и за гъвкави форми на организация на труда, което от своя страна се очаква да подобри качеството на работните места и да рефлектира положително върху производителността на труда в предприятията.

Въвеждането на нови организационни практики, модели и системи за управление на човешките ресурси и инвестициите в безопасни и здравословни условия на труд са сред начините да е по-лесно за повече младежи да съвместяват работа и учене. Това също така би улеснило съвместяването на професионалния и семейния живот на заетите лица, особено на работещите жени с малки деца. Гъвкавите форми на заетост могат да допринесат за по-дългото оставане в заетостта на по-възрастните работници и служители.

Процедурата също така цели да насърчи географската мобилност на работната сила в страната, като подкрепи работодателите чрез осигуряване на транспорт на наетите в предприятията лица, когато работното място е извън населеното място на тяхната месторабота. По нея ще бъде предоставяна целева подкрепа за работодатели, за да се насърчи географската мобилност на работната сила, което ще допринесе за повишаване нивата на устойчива заетост и за запазване на работните места. Общият бюджет на процедурата за предоставяне на безвъзмездна помощ е 80 млн. лв.

Кой може да кандидатства

Кандидатите могат да бъдат микро-, малки, средни и големи предприятия без значение от правния статут и начина, по който се финансират. Процедурата е силно атрактивна за всички направления на бизнеса, но безспорно най-интересна е за предприятия с по-голям персонал и такива от сектори, изискващи особено внимание и средства от страна на работодателя за осигуряване на безопасни условия на труд, както и за компании, които използват организиран транспорт до работното място за служители от околни населени места.

Какъв е размерът на помощта

Размерът на безвъзмездната финансова помощ за едно предприятие е между 50 хил. и 391 166 лв., като за малките и средните предприятия помощта може изцяло да покрие разходите по проекта, а от големите предприятия се очаква да осигурят минимум 20% собствено финансиране на дейностите.

Какво се финансира

Процедурата ще финансира разработване, адаптиране и въвеждане на системи за развитие на човешките ресурси в предприятията, включително възможности за гъвкави форми на заетост с цел оптимизация на работните процеси с акцент върху практиките за по-лесното съвместяване на професионалния, семейния и личния живот, както и удължаване трудовия живот на по-възрастните работници и служители. Въвеждане на иновативни модели за организация на труда в предприятията, насочени към повишаване на производителността и опазване на околната среда. В проектите може да се включат обезпечаване на софтуер за управление на човешките ресурси в предприятието; оптимизация на работните процеси, въвеждане на гъвкави форми на заетост и други практики за по-лесно съвместяване на професионалния и личния живот. Може да се включи разработване на план за осъвременяване на квалификацията на лица над 54 години; въвеждане на практики за удължаване на професионалния живот на по-възрастните работници и служители. Финансира се въвеждане

на иновативни модели за организация на труда в предприятията, насочени към повишаване на производителността и опазване на околната среда. Може да се кандидатства за въвеждане на нови практики за обезпечаване на човешки ресурси - планиране, подбор и наемане; въвеждане/подобряване на мерките за развитие на кадрите по отношение на планиране на обучения, управление на кариерата, планиране и осъществяване на мерки за учене през целия живот.

По процедурата може да се кандидатства за въвеждане на промени в системите за възнаграждение на труда; оптимизация на вътрешната комуникация, подобряване на взаимоотношенията и координацията в работата между длъжностите и организационните звена на различни нива. Много популярна е възможността за финансиране на осигуряване на организиран транспорт от работодателя до и от работното място за заетите в съответното предприятие лица с местожителство до 100 км от работното място за период до 12 месеца чрез осигуряване на организиран транспорт за собствена сметка или възлагане на превоза на лицензиран превозвач.

Други дейности, които се финансират, са осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд, подобряване професионалния и здравния статус на работниците и служителите, като например осигуряване на колективни предпазни средства, включително модернизация и/или реконструкция и/или обезопасяване на съществуващи обекти, технологични процеси, машини и съоръжения, свързани с подобряване условията на труд. Това включва изграждане на парапети и конструкции; устройства за достъп до определени помещения с цел обезопасяване на хората, които работят в тях; изграждане на вентилационна и/или климатична система и др.

Процедурата финансира закупуване на лични предпазни средства и специално работно облекло по утвърдения списък на работните места и видовете работи в съответствие с Наредба №3 от 19 април 2001 г. за минималните изисквания за безопасност и опазване на здравето на работещите. Важно е да се знае, че не се допуска закупуването на резервни бройки. Възможно е финансиране на обучение на работниците и служителите относно специфичните рискове за здравето, свързани с конкретното работно място, и методите и средствата за тяхното ограничаване и предотвратяване и/или обучение за безопасна работа с нововъведеното по проекта работно оборудване и технологии, в случай че не е осигурено такова от доставчика.

Документи за кандидатстване могат да бъдат подавани след официалния старт на процедурата само по електронен път в системата ИСУН 2020 до 1 март 2016 г. Това означава, че фирмите трябва да имат квалифициран електронен подпис задължително.

[Вестник Сега](#)

✓ За 5 г. министерствата са обявили поръчки за 6 млрд. лв.

МРРБ, МО и МВР са дали най-много пари за търгове

Близо 1.2 млрд. лв. на година са изразходвали министерствата за обществени поръчки от 2010 г. до края на миналата година. Общата сума за петилетката е 5.936 млрд. лв., а проведените търгове са 14 416. Това показват изчисления на "Сега" от информацията, публикувана на сайта opendata.government.bg.

Обемът на обществените поръчки в България бързо расте и вече е около 10 млрд. годишно. В огромната сума влизат всички възложители по Закона за обществените поръчки (ЗОП) - държавни институции, местни администрации, държавни фирми, както и частни компании с обществени задължения, които също трябва да си купуват необходимите стоки и услуги на състезателен принцип. Проблемът е, че тази сфера генерира огромна корупция и злоупотреби. В отчета за дейността на Агенцията за държавна финансова инспекция (АДФИ) през м.г. беше посочено, че при 38% от процедурите през 2014 г. са установени нарушения. През въпросната година в България са възложени 12 661 обществени поръчки на обща стойност 9.7 млрд. лв. На практика това е една десета от целия брутен вътрешен продукт на страната ни. Лошото е, че системата работи зле и не осигурява доставки на най-добро качество срещу най-приемлива цена.

Според информацията на opendata.government.bg сред държавните институции най-много пари за обществени поръчки е похарчило Министерството на регионалното развитие (като са включени и второстепенните разпоредители на бюджетни средства под шапката на МРРБ). За пет години то е обявило 1072 тръжни процедури за 2.045 млрд. лв. Това е обяснимо заради скъпите търгове за строителство и ремонт на пътища на Агенция "Пътна инфраструктура". Тя е възложител по договори за 1.95 млрд. лв.

На второ и трето място по изразходвани пари за търгове са МО и МВР. Анализът на данните показва, че силовите министерства изпреварват тези, които имат социални функции като здравеопазването и социалната политика. Точно МВР и МО са сред малкото държавни ведомства милиардери - годишният бюджет на всяко от тях надхвърля 1 млрд. лева.

МО и подчинените му структури са изразходвали 877.9 млн. лв. Това министерство има голям брой второстепенни разпоредители на бюджетни средства - служби, поделения, агенции, които организират отделни тръжни процедури. Само Военномедицинската академия е провела 1213 търга за над 409 млн. лв.

МВР заема трето място според средствата, които е отделило за обществени поръчки - 579.49 млн. лв. Под неговата шапка са общо 39 възложители - ГД "Национална полиция", ГДБОП, дирекция "Миграция", дирекция "Управление на собствеността и социални дейности", Академията на МВР, Медицинският институт и областните дирекции. МВР традиционно е сред големите нарушители на Закона за обществените поръчки. Одит на Сметната палата показа, че от 1 януари 2010 г. до 31 май 2013 г. то е нарушило закона в 85% от случаите.

Здравното министерство се нарежда на четвърто място с възложени поръчки за 514.04 млн. лв. Следват го Министерският съвет с 405.92 млн. лв., Министерството на финансите с 397.87 млн. лв., на транспорта - 218.78 млн. лв. на земеделието - 194.78 млн. лв., като тук не е включен фонд "Земеделие", на образованието - 153.41 млн. лв., на околната среда - 143.27 млн. лв., на труда и социалната политика - 99.83 млн. лв., на правосъдието - 94 млн. лв., на културата - 81.93 млн. лв. Трите министерства - на икономиката, на туризма и на енергетиката, при различните си трансформации са дали общо 80.59 млн.

лв. На последно място се нареждат министерствата на спорта и на външните работи със съответно 35,16 млн. лв. и 13, 96 млн. лв.

[Вестник Монитор](#)

✓ До седмица тръгва договарянето на кредита за НЕК

Очаква се от средата на януари да започне прякото договаряне с 12-те банки, проявили интерес към осигуряването на нужния кредит до 650 млн. евро за НЕК, с които да се разплатят задълженията на държавната компания към двете американски централи в енергийния комплекс "Марица изток". Това съобщи министърът на енергетиката Теменужка Петкова.

Предстои одобряване на графика за водене на преговорите с банките. Министърът предполага, че първата среща ще бъде на 14 януари. „Мисля, че емисията ще е успешна, колегите от БЕХ имат добър опит в тази посока, реализирали са емисия за 1 млрд. през 2013 г.“, коментира Петкова.

„С колегите от дирекция "Енергетика" на ЕК сме си дали срок до края на април за определяне на критериите за енергийно бедните, каза министърът по повод предстоящата пълна либерализация на електроенергийния пазар и присъединяването на битовите потребители по-късно през годината. В момента от социалното министерство подготвят информация за критериите, по които в момента се получават енергийни помощи, за техния размер и броя на лицата, които ги ползват. Идеята е данните да се анализират и при определянето на критериите, да се стигне до реално нуждаещите се.

[investor.bg](#)

✓ Иван Нейков: Няма да има осезаемо нарастване на пенсиите

Приближаваме се към момента, когато ще говорим за равни пенсии за всички, смята експертът

Приетите стъпки по пенсионната реформа няма да постигнат заложените цели – няма да има осезаемо нарастване на пенсиите, нито намаляване на дефицита в Националният осигурителен институт (НОИ). Този коментар направи по БНТ председателят на Института за социална политика Иван Нейков.

Той припомни, че целта на промените е ръст на пенсиите и постигане на финансова стабилност на НОИ, защото в момента над 50 процента от парите за пенсии не идват от осигуровки, а от данъци.

Ако не се постигнат целите на пенсионната реформа и продължава практиката голяма част от пенсиите да се изплащат през данъците, ще бъде поставен въпросът, че с този пенсионен модел не може да се продължава, коментира Нейков.

"Приближаваме се към момента, когато все повече ще се чуват гласове за изравняване на пенсиите за всички пенсионирани се", смята експертът. По думите му това е много опасно, защото ще демотивира хората да се осигуряват в трудовия си живот.

За Нейков е странно, че от една страна се увеличава възрастта и стажа за пенсиониране, които освен това са значително разтеглени във времето, но в същото време от тази година се въвежда нов модел на ранно пенсиониране – при постигнат стаж с година по-рано пенсиониране с намалена пенсия. Това според експерта ще доведе до сериозна вълна от хора, които желаят да се пенсионират още тази година.

Разнопосочни сигнали се изпратиха с приетите промени, пътят е верен, но стъпките не бяха правилни, каза Нейков. Той очаква тази година замразяване на пенсиите.

По отношение на ръста на минималната работна заплата (МРЗ) Нейков за пореден път коментира, че няма преки доказателства, че това нарастване води до намаляване на заетостта, няма и доказателства, че ръстът на заплатата води до намаляване на сивата икономика. Все още МРЗ в България е много ниска и не може да доведе нито до нарастване на безработицата, нито пък до намаляване на сивата икономика, посочи той.

Проблемът е в това, че работодателите не виждат ефекта от увеличението на МРЗ в труда и неговото качество. Не се прави връзка между квалификацията и заплатата. За това инструментът е само един – ръст на минималното възнаграждение. Пътят е държавата да създаде механизъм за това високата квалификация на хората да е обвързана с ръст на заплатата, категоричен бе Иван Нейков.

✓ Захариева предлага съветът за съдебната реформа да действа постоянно

Създаването на съвета е заложено в актуализираната стратегия за съдебната реформа

Новият министър на правосъдието Екатерина Захариева предлага да се създаде специален съвет по прилагане на стратегията за продължаване на съдебната реформа, който да е постоянно действащ консултативен орган, съобщават от Министерството на правосъдието.

Предложението на Захариева е публикувано за обществено обсъждане на сайта на ресорното ведомство. Тече съгласуването му и с останалите ведомства и се очаква през следващата седмица да се разгледа от Министерския съвет, посочва се още в съобщението на правосъдното министерство.

Актуализираната стратегия за продължаването на съдебната реформа беше приета от парламента през януари 2015 г. В документа е заложено създаването на специален съвет по прилагането ѝ.

Предвижда се съветът да координира изпълнението на стратегията, да извършва мониторинг по изпълнението на заложените цели, да приема пътни карти за изпълнение на стратегическите цели, както и да обсъжда документи, дейности и инициативи, свързани с прилагане на мерките от стратегията и пътните карти.

Захариева предлага членове на съвета да са представители на съдебната и изпълнителната власт, на други институции, представители на организации на съдиите, прокурорите, следователите, съдебните служители, представители на неправителствени организации и на академичната общност.

При обсъждане на въпроси, които изискват промени в законодателството или приемане на решение на Народното събрание, ще се канят за участие председателя на комисията по правни въпроси към Народното събрание и председатели на парламентарните групи или техни представители, предвижда предложението на министъра.

Регламентирани са и критерии за членство на неправителствените организации. Необходимо е да са работили най-малко 5 години в областта на съдебната реформа да са с реализирани конкретни инициативи в тази сфера. Те обаче ще участват в съвета на ротационен принцип.

Припомняме, че Екатерина Захариева беше предложена за правосъден министър, след като предшественикът ѝ Христо Иванов подаде оставка заради финалния вариант на приетите от парламента конституционни промени.

Вместо да приемат поправките за разпределението на квотите в съдийската и прокурорската колегии в разделения Висш съдебен съвет, станали известни като "исторически компромис", депутатите гласуваха предложението на АБВ, което предвижда прокурорите да доминират в тяхната колегия, като се намалява броя на членовете в тяхната колегия, излъчени от политическата квота, а в съдийската колегия се увеличават членовете, излъчени от парламента.

Захариева обеща да продължи с промените в съдебната система, като ще инициира поправки в Закона за съдебната власт. Тя пое ангажимент да въведе явно гласуване във Висшия съдебен съвет и да спомогне за засилването на ролята на Инспектората.

✓ КЕВР проверява как "Овергаз" изпълнява лицензионните си задължения

Енергийният регулатор е изслушал представители на частната фирма и на "Булгаргаз" във връзка със спрените газови доставки

Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) започва извънредна проверка на изпълнението на лицензионните задължения и финансовото състояние на „Овергаз Мрежи“, съобщиха от енергийния регулатор. Причината за това е кризата със спрените газови доставки от страна на "Газпром Експорт" към българската компания.

"В случай на възникнала необходимост Комисията за енергийно и водно регулиране има готовност да изпълни функциите си съгласно действащото законодателство, в рамките на своята компетентност", е посочено още в съобщението на регулатора.

КЕВР следи развитието на възникналата в края на миналата година ситуация. Още в първите работни дни регулаторът е изслушал представители на "Овергаз Мрежи" и "Булгаргаз", които са дали подробности около постигнатата договорка, която гарантира непрекъснатост на газовите доставки за клиентите на частното дружество.

Припомняме, че от 1 януари 2016 година "Газпром Експорт", която е дъщерно дружество на "Газпром", спря доставките за "Овергаз".

Според представени в публичното пространство документи няма заявки за природен газ от страна на българското дружество от 1 януари 2016 година. Съобщението на "Газпром експорт" е, че трябва да бъдат изяснени "търговски въпроси, натрупани в годините". От "Овергаз" пък заявяват, че нямат задължения към руската компания и изпълняват задълженията си по договорите.

"Газпром" всъщност притежава дял от 50% от капитала на "Овергаз". Затова и веднага се появиха спекулациите, че с тези действия "Газпром" ще се опита да придобие изцяло българското дружество.

"Булгаргаз" в качеството си на обществен доставчик в момента осигурява природен газ и за клиентите на "Овергаз". Компанията има 55 хил. битови абонати и към 3 хил. стопански клиенти.

✓ ДФ „Земеделие“ е разплатил 99% от бюджета на ПРСР през 2015 г.

Най-проблемни са били общинските проекти, заяви директорът на Фонда Румен Порожанов

Държавен фонд "Земеделие" е разплатил през 2015 г. 99% от бюджета на Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) 2007 - 2013 г. Заедно с директните плащания и програма "Рибарство" са разплатени 3,281 млрд. лв. Това каза на пресконференция директорът на Фонда Румен Порожанов.

От началото на действие на ПРСР са разплатени 94% от бюджета ѝ - 3, 242 млрд. евро, от които 2, 609 млрд. евро от ЕС и 0,632 млрд. евро от държавния бюджет. Порожанов уточни, че все още се правят изчисления и проверки и окончателните цифри ще са ясни в средата на 2016 г.

От 2007 до 2014 г. земеделските производители са получили заедно с агроекологичните мерки над 9 млрд. лв., допълни той.

Плащанията през 2015 г. за животновъдство са 273 млн. лв. заедно с извънредната помощ след руското ембарго.

Миналата година по ПРСР, когато е бил пикът на разплащанията, изпълнителите на проекти са получили 1,3 млрд. лв. Не са усвоени над 24,5 млн. лв., което представлява усвояване от 99% за 2015 г.

Той посочи, че извънредният прием по мярка 121 за закупуване на земеделска техника допълнително е повишил усвоените средства. Бюджетът междувременно беше преразпределян с разрешението на Брюксел, припомни директорът на Фонда. Той обясни, че е имало порочни проекти по частните мерки, както и общински, които не отговарят на изискванията. Те просто не са разплатени. "Може би най-проблемни бяха общинските проекти по тази и други оперативни програми заради процедурите по ЗОП", отчете Порожанов.

Той заяви, че всички заявени пред ДФЗ общински проекти по ПРСР са били за 1,298 млрд. евро. При подписването на договорите общата сума е редуцирана с 14%, а след процедурите по ЗОП и 266 финансови корекции е постигнато с 29,22% крайно редуциране на разходите.

„Системата работи, България не е пощенска кутия за разплащане на проекти“, каза шефът на Фонда. Той посочи, че в новия период с новия ЗОП, който трябва да се приеме и с новите наредби сме поели ангажимент пред ЕК допълнително да бъдат синхронизирани процедурите.

На въпрос за проблемите общински проекти Порожанов каза, че са открити нарушения при документацията и изпълнението. Не са разплатени три проекта за ВиК инфраструктура и три за спортни съоръжения. При частните проекти имало „деформации, свързани с изкуствени условия“, например разделяне на проекти в туристическите области.

Министърът на земеделието Десислава Танева посочи, че през 2016 г. се очаква директната подкрепа за фермерите да е в размер на 1,8 млрд. лв. евросредства плюс 300 млн. лв. от националния бюджет.

Тя отбеляза, че геополитическите спорове се отразяват силно на земеделския бранш, а сред най-засегнатите е млечният сектор. „Предизвикателството тази година е ресурсът да бъде разпределен за подпомагане по най-добрия начин, за да има най-висок ефект“, каза тя.

При подмярка 6.1 за младите фермери договорирането започва от 11 януари, а контрактите ще бъдат подписани до средата на февруари в рамките на бюджета от 35 млн. евро. До 2 февруари ще приключи ранкирането по мярка 4.2 за инвестиции в преработка на селскостопански продукти, стана ясно на пресконференцията.

Десислава Танева заяви, че заради огромния интерес към ПРСР през 2016 г. мерки 4.1 и 4.2 ще бъдат отворени по нови правила, за което се очаква одобрението на Брюксел – ще се намалят интензитетът на помощта и максималният размер на един проект.

През последните 3 месеца във Фонд „Земеделие“ са разгледани над 3000 заявления, уточниха от ДФЗ.

✓ 30% от европейците никога не са чували за Общата селскостопанска политика на ЕС

Почти половината граждани на ЕС смятат, че помощта за сектора е достатъчна, но настояват да се увеличи в следващите 10 години

30% от гражданите в ЕС никога не са чували за Общата селскостопанска политика и мерките за подпомагане на сектора, показва последното проучване на Евробарометър. В България те са 14%, а данните показват, че броят им намалява с 8 пр. пункта спрямо аналогично проучване, проведено през 2013 година.

Добре запознати с подробностите около програмата са 12% от българите и 10% от европейците.

От проучването е видно, че 74% от българите смятат, че селските региони и земеделието са много важни за бъдещото развитие. Спрямо 2013 година броят на съгражданите ни, отговорили положително на този въпрос, расте със 7 процентни пункта.

С 9 пункта расте увереността и на европейците като цяло, че земеделието е много важно за развитието на общността. В това са убедени 62% от анкетираните в проучването.

78% от анкетираните българи са съгласни, че Общата селскостопанска политика на ЕС е от полза за всички, а не само за земеделските производители. Броят им обаче намалява с 13 пункта спрямо 2013 година. Разочарование се долавя и в отговорите на европейските граждани като цяло на този въпрос - 62% са съгласни, че подкрепейки земеделието, ЕС подкрепя всички граждани. Броят им обаче намалява с 15 пункта спрямо 2013 година.

Повечето европейци са категорични, че чрез политиката си за селското стопанство ЕС всъщност изпълнява ролята си да осигури храни в общността (74% от българите и 70% от гражданите в ЕС). За 64% от българите чрез ОСП се гарантира и развитие на селските региони, като същевременно се запазват природните дадености.

57% посочват, че с политиката в тази област се осигурява достоен жизнен стандарт на фермерите и земеделците.

Проучването показва, че 96% от българите и 88% от европейците като цяло смятат, че сред най-важните приоритети на ОСП са инвестициите в селските региони, които да стимулират икономическия растеж и създаването на работни места. Насърчаването на младите хора да влязат в сектора на Селското стопанство пък се оценява като важно от 94% от сънародниците ни и 84% от гражданите на ЕС като цяло.

За 93% от българите важен приоритет е и засилването на ролята на земеделските производители в хранителната верига.

Българите трудно оценяват размера на помощите, които се разпределят по ОСП. Почти по равно се разпределят отговорите, че средствата са твърде малко, че са такива, каквито трябва да бъдат, както и в графата "не мога да преценя". Почти половината (49%) от анкетираните в ЕС пък смятат, че помощта е такава, каквато би трябвало да бъде.

Същевременно обаче 45% от европейците и 52% от българите са на мнение, че финансовата помощ за селското стопанство трябва да бъде увеличена през следващите 10 години. Само 2% от българите и 13% от всички граждани на ЕС са на мнение, че парите трябва да бъдат намалени.

Проучването показва още, че почти 90% от българите подкрепят идеята с пари по ОСП да бъде подкрепено еко-ориентираното производство, разнообразието на културите и поддържането на постоянни пасища. Същият е процентът и по отношение на анкетираните европейци.